

HIER IN SALLAND

Theedoek

Gisteren een feel-good verhaal over de bevrijding, vandaag het relaas over een tragische gebeurtenis in Heino vlak voor de bevrijding waarbij drie Canadezen omkwamen. Ze lieten het leven toen hun tank, rijdend op de Zwolseweg onder vuur werd genomen door een Duitse soldaat. Die had zich verscholen in de buurt van de Smitsweg, wat later Hayeweg zou gaan heten. Slechts een Canadees overleefde de 'inslag' in de tank. Blair Cameron, zo heette hij, kroop naar het huis van de familie Jonkman aan de Zwolseweg waar Anna Jonkman-Ruitenberg een theedoek gebruikte om het bloeden te stelpen en de wonden te verbinden. Het relaas over dit drama werd ons gemaïld door Flip Jonkman uit Heino, inderdaad familie van. Hij leefde nog niet ten tijde van de aanslag maar weet er wel alles van. Hij vertelt dit verhaal omdat het tot zijn spijt nog maar weinig aandacht heeft gekregen. „De terugkeer van 60 gegijzelde Heinoërs is bekend bij menig Sallander maar wie weet van die verwoeste tank aan de Zwolseweg waar drie Canadezen de dood vonden? Op een moment dat de bevrijding al bijna een feit was.” Blair Cameron en zijn omgekomen maten hebben voor vrede gezorgd en verdienen beter, wil Jonkman maar zeggen. Met die gewonde Canadees en die theedoek houdt Jonkmans verhaal niet op.

In de jaren negentig spoorde Heinoër Rein Meindersma Blair Cameron op en in 1996 zette deze weer voet op Hollandse bodem. Hij ging terug naar de plek des onheils en ontmoette ook Anna Jonkman. Het werd een emotioneel weerzien. Cameron plaatste

Blair Cameron bij het door hem gemaakte kruis.

een zelfgemaakt kruis als herdenking. Hij kwam ook met een ont-hulling: een maat van hem was door eigen mensen omgebracht toen deze dachten een Duitser in het vizier te hebben. Zes jaar later, in 2002 ontving de familie Jonkman een brief van een zekere Nick en Henny van Dijk die rond 1952 naar Canada waren geëmi-greerd en naast een dochter van Blair Cameron kwamen te wonen. Ze hoorden van Blair's dochter het verhaal over haar zwaarge-wonde vader en hoe deze door Anna Jonkman met een theedoek was gered. 'Als Anna Blair Cameron niet had geholpen zou deze zeker gestorven zijn' stond in de brief. Het door Cameron geplaatste kruis op de plek des onheils heeft er maar kort gestaan weet Jonkman: „Alles moest van de au-toriteiten binnen veertien dagen weer weg zijn.' Het huis van de fa-milie Jonkman staat er overigens ook niet meer. Dat moest wijken voor de rondweg om Heino.

Gerard Potijk

